

katerim je z ozirom na izkazane posebne potrebe njihove vsakdanji delovni čas podaljšati za jedno uro ter je treba spisek tistih od treh do treh let pregledovati.

Z naredbo z dne 27. maja 1885, drž. zak. štev. 85, podaljšalo je visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo po-jedinim obrtnim strokam dnevni delovni čas za jedno uro za dobo jednega leta ter z nadaljno naredbo z dne 8. februarja 1886, drž. zak. št. 27, podaljšalo do dne 11. junija 1888. Iz vlog, poslanih zbornici od domačih predilnic in tkalnic, povzeti je, da visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo neki namerja ne ponoviti tega privoljenja, nego uvesti jednajsturni delovni dan tudi za vse stroke tkanin v zmislu rečenega zakona.

V vlogi, poslani Njega uzvišenosti gospodu trgovinskemu ministru in izročeni zbornici, dokazuje se s številkami, da se bodo podražili obrtni izdelki, ako se skrajša delovni čas, ter se pobijajo trditve, ki nekaj ono podraženje. Potem se natanko primerjajo davčna bremena avstrijske obrtnosti z bremenom zapadnih dežel, osobito Pruske, iz česar vidimo, da mora avstrijski obrtnik o enakem obsegu obrta in o enakem dobičku v najugodnejšem slučaju trikrat, poprek pa trikrat in pol toliko plačevati neposrednih državnih davkov, nego njegov pruski tovariš. Nato se natanko navajajo večja bremena avstrijske obrtnosti v ostalih delih proizvodnih troškov nasproti drugim državam evropskega kopna, od katerih izimši Švico ni nobena smatrala za umestno sprejeti jedenajsturni delovni dan v zakon, dočim oblastva v Švici izpreminjajo zakoniti jedenajsturni delovnik po večkratnih posamičnih dopustilih dejanjski malone v dvanajsturni delovnik. Pojasnjuječ nasledke, kateri nastajajo iz jednostranskega obremenila obrtnega proizvodjanja v Avstriji nasproti Ogerski, katera ima z Avstrijo vender jednotno carinsko ozemelje ter se trudi z največjimi državnimi olajšili pospeševati razvoj velike obrtnosti v svoji deželi, sklepa vloga, da se s to naredbo, s katero se misli koristiti avstrijskemu delavcu v tvornicah, sicer v prvi vrsti škoduje današnjim podjetnikom, ali da se trajno z oškodovanjem životnih uvetov obrtnosti ovira nadaljnje razvijanje, da trajni obstoj obrtnosti same v deželi z vsemi nasledki za narodno blaginjo, davčno moč in za izvor zaslužka zaščite potrebnega prebivalstva.

Rečenih tvrdek vloge dokazujejo vrhu tega, da so v tej stroki tkanin glavna stvar stroji, a ne delavci pri stroju, in da se z omejitvijo delavne dobe zmanjšuje proizvodjanje in podražuje ter po takem da se škoduje obrtnosti Avstrije, v nasprotju z Ogersko, da ji takorekoč ne bo mogoče upirati se konkurenciji. Kar sta nastali pri nas dve novi tvornici, imata škodo tudi radi tega, ker si morata delavce še-le izučiti. V naši okolici izdeluje se preja ničje vrste in tukajšnjih tvornic ni primerjati, ko bi tudi imele čisto izurjene delavce, tvornicam na Angleškem v Švici. Nadalje se navaja, da delavcu ne bi ni take naredbe mnogo koristile, ker zvečine dela po akordu in ne more, ako bi bil še tako priden, dvanajstino dana pridobiti, ter radi tega izgabi del svojega zaslužka.

Odsek je to natanko pretehtoval ter se pridružil mnenju, da je prošnja utemeljena ter predlaga: Zbornica naj priporoča vlogo društva avstrijskih predilcev pri c. kr. trgovinskem ministerstvu.

Predlog se sprejme.

IV. Gospod zbornični svetnik Makso Krenner poroča o neki dobitkovini. Oblastvo je namreč izreklo svoje mnenje, da se do zdaj neki pivovarni propisana dobitkovina, katera pivovarna je l 1886. izdelovala več piva nego prejšnja leta, ne strinja več z izpremenjenimi odnošaji ter da jo je treba primerno povišati.

Naši dopisi.

S Trzine 12. avgusta. Dne 12. avgusta t. l. vršila se je pri nas lepa slavnost 40letnega vladanja Njih veličanstva cesarja Fran Josipa I. Vsa vas bila je praznično z zastavami, zelenjem in maji okinčana, in v predvečer je bila velika razsvitjava hiš in Domžalska godba priredila je prav mični mirozov, kar je vse občinstvo oživilo. V nedeljo bila je ob poldeseti uri slovesna služba božja, katero je imel č. oče Sajovic J. dr. in je v lepim govoru razložil namen slavnosti in nove šolske zastave, katero je po govoru blagoslovil. Učenci so zapeli cesarsko himno, potem je bila sv. maša, pri kateri so tudi učenci peli.

Popoludne so se zbrali učenci zopet v šoli in so šli pod vodstvom učitelja z Domžalsko godbo in ognjebanci v Haboh k gospodu baronu Lichtenbergu zahvalit se, kjer so bili potem z pivom in kruhom pogosteni. Ko je potem godba nekaj časa igrala in se je cesarska himna odpela, so šli učenci zopet vrstoma na dvor g. Narobeta, kjer je bil slavnostni prostor okrašen z zastavam, zelenjem in cesarjevo podobo. Tu je imel slavnostni govor g. učitelj in potem je še g. katehet opozoril otroke na dane nauke in jih opominal k pridnosti in vestnosti in ko je še potem nekoliko učencev govorilo primernih nagovorov in pesmi, bili so najpridnejši učenci iz častnih bukev po gospodu baronu Lichtenbergu pozvani in jim je gospa baronica podelila molitne knjige in pa knjigo „Cesar Franc Jožef I.“ K sklepu se je občinski zastopnik lepo zahvalil vsim navzočim in še posebej tistim, ki so s svojo naklonjenostjo in vplivom k tej slavnosti pripomogli, da se je zamogla tako zvršiti. V sijajni dokaz udanosti, ljubav in hvaležnosti do Njih veličanstva, so vsi nazoči živahno uzkliknili trikrat „živijo!“ Potem bili so učenci z kruham pečenko in vinam pogosteni in dalje sledila je prosta zabava v pozno noč, pri kateri je Domžalska godba razne komade svirala in vse je šlo v lepim redu ter mnogo ljubljanskih veteranov se vozečih skoz vas so se čudili, ne znajoč, kaj to pomeni in marsikdo je djal, da kaj tacega še ni bilo v prosti vasi na deželi. Naj bo to v lepi spomin vasi Trzinske.

S Krškega 19. avgusta. Včeraj praznovalo je naše mesto rojstni dan in ob enem 40letnico vladarstva cesarjevega izredno domoljubno in sijajno, ker vdeležilo se je slavnosti razun političnih in sodnijskih uradov, tudi mestni zastop s tremi deželnimi poslanci gosp. grof Erwin Auersperg, V. Pfeifer in dr. Poklukar, dalje vse učiteljstvo s šolsko mladino, meščanska in požarna straža, oddelek tukaj bivajočih c. kr. topničarjev s svojimi poveljniki in velika množica meščanov. Slavnost pričela se je že predvečer s strelovi topov, okinčanjem in razsvitljavo mesta in pa godbo, ki je godeča prehodila vse mesto. Rojstni dan cesarjev naznanjala je zopet budnica godbe in strel topov od 4. do 5. ure zjutraj, ob 9. bila je slovesna sveta maša, od 10. do 12. pa je trajala slovesnost v šoli, pri kateri je župan in poslanec gospod Viljem Pfeifer imel slavnostni govor, v katerem je z živimi barvami slikal vladarske čednosti in zaluge cesarja Franc Josipa I. in z navdušenimi besedami ogreval izrekoma sedanjo šolsko mladino k domoljubli in udanosti do cesarja. Potem je dolga vrsta učencev ljudske šole nastopala na oder in z deklamacijami domoljubnih pesmi razodevala enako v šoli vladajoč domoljubni duh, kakor svojo in svojih učiteljev spretnost. Za temi večinomoma z živo pohvalo sprejetimi deklamacijami sledil je prav srečno za srca mladine sestavljen nagovor gosp. vodja Gaberšek-a, za katerem se je vrstila enaka, pa večinomoma nemška deklamacija meščanske šole in njenega vodje gosp. Lapajne-ta. Po svečanosti v šoli, ki je imela edino napako preobilne dolgosti, delile so se knjižice „Naš cesar“ med šolsko mladino. Dobrotna gospa Hočevár-jeva podelila pa je tudi za to slavnost izdatno svoto 70 gld. za pogostovanje vojakov, pa je dala veder vina, ravno toliko pa tudi gospod župan Pfeifer.

Iz Ljubljane. — Praznovanje cesarjevega rojstnega dneva vršilo se je minulo soboto po vsi avstrijski državi, pa tudi daleč zunaj njenih mej, izrekoma pa v slovenskih pokrajinah, z izredno slovesnostjo in prisrčnostjo. Ni nam moč tukaj le tudi z malo nadrobnostjo omenjati tega praznovanja v Ljubljani, v Idriji, v Novem Mestu, v Postojni, na Bledu, v Kamniku itd., lahko rečemo, da je ni občine, med Slovenci, v kateri bi se ta domoljubni praznik ne bil praznoval svečano in z neprisiljeno prisrčnostjo. Le po slučajni sreči došlo nam je obširnejše poročilo s Krškega, kjer se je s cesarjevim rojstnim dnevom ob enem praznovala 40letnica njegovega vladanja. Pa ali o teh lepih domoljubnih izjavah pišemo več ali manj, to naj ne bode odločilno, eno smemo trditi, da vse te brezštevilne izjave ljubezni do cesarja in do skupne naše države, enako živo pričajo, koliko priljubljen je naš cesar pri vsih sicer si mnogokrat nasprotnih narodih širne države, pričajo izrekoma da slovenec varuje svoje domoljubje in zvestobo cesarju enako zvesto v miru, kakor jo zna neustrašeno potrdi v času, ko puška govori in pa da ima naša starodavna Avstrija vsakemu sovražniku nasproti najtrdnjšo brambo in trdnjavo v svojih zvestih, udanih in neustrašenih narodih. Na teh

tleh enakosti pa tudi Slovenci po vsi pravici smejo zahtevati svojo narodno in politično enakopravnost.

— **Sijajna zmaga koroških Slovencev.** Minuli teden zvršena deželno-zborna dopolnilna volitev v Koroški deželni zbor na mesto umerlega Andreja Einspieler-ja nam je tako vesela dogodka v našem narodnem življenji, da jo radostni vrstimo takoj za cesarskimi slavnostimi, ki smo jih ravno značili. Ta zmaga narodne pravice nad potujčevalno nasilstvo nam je neovrgljiv dokaz, kako trdnega in zdravega jedra, kako lepe zavesti kako, močnega poguma je naše slovensko ljudstvo tudi na najskrajnejših pokrajinah naših, tam kjer že napuhljen nasprotnik zanikava obstanek našega naroda. Tu je na pravim mestu odgovor z dejanji. To je imeniten pomen zadnje volitve. V okraju, kjer je vlani še odmeval glas: Slava Einspielerju Andreju, tam odmeva letos glas volilcev: Živijo Einspieler Gregor! Bog ohrani naš narod!

— Državni poslanec Šuklje poročal je minulo nedeljo o svojim delovanji v državnem zboru volilcem v Ribnici, ki so z odobravanjem njemu in njegovim tovarišem izrekli zaupanje.

— Umrl je minuli ponedeljek vpokojeni svetovalec višje sodnije gosp. Anton Schmalz v 94. letu svoje starosti. Obče spoštovan kot uradnik, tiho za se in za svoje živeče kot starček, pokopan bil je pokojni včeraj zvečer ob 6. uri.

— Vlani sklenjena nova cestna postava za kranjsko, kakor čujemo, ni zadobila najvišjega potrjenja. Ostane toraj važno gradivo za obravnave deželnega zbora, ki se, kakor se trdi, prične začetkom prihodnjega meseca.

— V bogoslovje ljubljansko je na novo sprejetih letos 25 kandidatov in to 16, ki pojdejo v semenišče, 9 pa, ki bodo bivali zunaj semenišča in obiskavali tukajšnje bogoslovne šole.

— Povodom cesarjevega rojstnega dneva pomiloščenih je v c. kr. kaznilnicah 92 kaznjencev tako, da jim je prizanešen del kazni. Izmed teh spadajo na Ljubljano 4, na Begunje pa 5.

— Gosp. dr. Leonhard Klofutar imenovan je za stolnega kapitola ljubljanskega predstojnika prošta, po tem, ko je od smrti pokojnega prošta preteklo že nad leto dni. — Poroča se nam, da sta ob enem odlikovana gospoda prelat dr. Čebašek in pa semeniški vodja dr. Kulavic s papeževim dostojanstvom. Toraj povod nam k srčnemu čestitanju.

— V rodbini plemenitega našega rodoljuba pokojnega grofa Josipa Barbota praznoval se je minuli četrtek dne 16. avgusta lep rodbinski praznik. Na gradu Radeljskem, poleg Bučke, praznovala se je namreč poroka stareje grofove hčerke grofice Marije Barbo z baronom Josip grof Warlich-Bubna, tajnikovem namestnikom v c. kr. ministerstvu za poljedelstvo. Pri lepi svečanosti bili so navzoči vsi sosedni plemenitaši in grajščaki, pa tudi bolj oddaljeni sorodniki ženinovi in nevestini. Poroka vršila se je v vaški cerkvi Radeljski po gospodu

kanoniku dr. Kulavicu v navzočnosti ondotnega župnika gosp. Ig. Kutnarja, priče poroke pa so bili gg. grof Karol Arko stric, in dr. Poklukar bivši varuh nevestin, dalje sodnijski predsednik grof Lamezan in pa grof Albin Margheri. Večer pred poroko razveseljevali so se gostje v krasno razstavljenem vrtu pri godbi, plesu in predstavljanjem živih podob. Vaščani Radeljski pa so okinčali vso pot z grajščine do kapele z vejami slavo-
loki in slovenskimi pozdravi.

— Vabilo k slavnosti, katero priredi Vrhniška občina v proslavljenje štiridesetletnice vladanja presvetlega cesarja Frana Josipa I. dne 26. avgusta 1888 na Vrhniku.

Vspored:

Na predvečer dne 25. avgusta mirozov in streljanje.
Dne 26. avgusta:

Zjutraj budnica in streljanje. Dopoludne ob 10. uri slovesna sv. maša v cerkvi sv. Pavla. Točno ob 1 uri banket v gosp. Drabek-a gostilni pri „črnem orlu“. Med 3. in 4 uro

- a) sprejem gostov, potem
- b) pozdrav predsednika,
- c) slavnostni govor gosp. državnega poslanca dr. Poklukar-ja,
- d) objava ustanovljenja društva gospej Vrhniških in konstituiranja društva za olepšavanje trga in okolice in zasaditev začetnih dreves k drevoredu.
- e) Pogostenje in obdarovanje šolske mladine,
- f) blagoslovljenje železnega mosta čez Ljubljano,
- g) ljudska veselica z gvdbom in petjem.

Zvečer:

- h) splošna razsvetljava in obhod po trgu in hribu z lampijoni in godbo,
- i) kresovi,
- j) bengalična razsvetljava Ljubljane nad mostom.
- k) petje in godba na čolnih.

Konečno:

- l) prosta zabava.

Posameznih vabil slavnostni komité ne bode razpošiljal.

Slavnostni komité.

— Trgovinska in obrtniška zbornica za Kranjsko zborovala je včeraj dne 21. avgusta ter obravnavala naslednji dnevni red:

- 1.) Zapisnik zadnje seje.
- 2.) Poročilo o napravi telegrafske postaje v Sodražici.
- 3.) Dopis zbornice v Lincu zaradi obdačenja podružnic.
- 4.) Tarifa za javno tehtnico v Grosupljem.
- 5.) Prošnja za somnje v Medvodah.
- 6.) Poročilo o protokoliranju firme enega trgovca z lesom.
- 7.) Dopis zbornice v Olomucu zaradi poštnine za zbornične liste.
- 8.) Tarifa za somnje v Šentvidu pri Zatičini.
- 9.) Maksimalna tarifa za meso v občini Kamnik.

- 10.) Poročilo o vprašanjih: a) Ali sme trgovec s specerijskim blagom tudi vrvarsko in ščetarsko blago itd. prodajati? b) Ali sme branjevec tudi sladkor, kavo, riž itd. prodajati? c) Ali sme kramar sukno vseh vrst, narejeno obleko, sladkor, kavo, riž prodajati? d) Ali sme trgovec sé živežem tudi sladkor, surogate, kavo prodajati? e) Ali sme črevljar in trgovec z usnjem tudi špeh prodajati?
- 11.) Volitev enega člana v trgovinski posvetovalni odbor kuretorija za avstrijski trgovinski muzej.
- 12.) Poročilo o okolišu zadrug v političnem okraju Kočevskem.
- 13.) Tarifa za klavnico v Metliki.
- 14.) Poročilo o pravilih za 6 zadrug.

Pol ure pred razpravo teh predmetov bila je ob 6. uri zvečer volitev za deželni zbor mesto umrlega grofa Thurn-a in je bil izvoljen zbornični predsednik gospod Josip Kušar, z vsemi 18 veljavnimi glasovi razun lastnega.

Zahvala.

Povodom praznjevanja rojstnega dne Njega ces. in kr. Apostoliškega Veličanstva presvitlega cesarja mi je visokorodni gospod c. kr. deželni predsednik Andrej baron Winkler izročiti dal dve sto goldinarjev, od katerih je 100 gld. namenjenih ljubljanskim ubožčekom, po 25 gld. pa tukajšnji cesarice Elizabete bolnici za otroke, varovalnici malih otrok, deškemu in pod vodstvom gospe grofice Sofije Auerspergove stoječemu dekliškemu sirotišču.

Izročuje ob enem te zneske njihovemu blagemu namenu, smatram se dolžnim, da potom javnosti najtoplejšo zahvalo izrekam za velikodušno stolnega našega mesta ubožčekom naklonjeno darilo.

V Ljubljani 17. dan avgusta 1888.

Župan:

Grasselli m. p.

Raznotere novice.

Deževno vreme. V tolažbo onim, ki so se letos pritoževali čez preobilni dež pripoveduje nek nemški list o naslednjih deževnih letih: Leta 1315 dežvalo je od srede maja do konca leta vsak dan. Leta 1401. deževalo je od srede meseca sušca do konca septembra, leta 1405. od začetka avgusta do novega leta 1406.: leta 1468. je med žetvijo toliko dežvalo, da je rž nepožeta na njivah ostala. Leta 1528. je bilo od konca meseca julija do srede meseca novembra samo štiri dni suho vreme. Leta 1579. bilo je tako mokro, da so morali po sicer rabljivih cestah tramov naložiti, da je bilo moč požete pridelke na dom zvoziti. Leta 1585. bila je tako mokra jesen, da se je na mnogo krajih bilo še le po zimski mogoče po polji nakopičeno snopovje na senah domov zvoziti. Leta 1588. deževalo je po leti in v jeseni